

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. LXXI. Agitur hic de pensionibus Religiosorum, & ostenditur non esse indistinctè verum, quod omnia beneficia regularia sint amouibilia. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

nem, non autem de aliis aut secularibus, aut indifferētibz, & propterea si non sit Clericus, non potest dici persona Ecclesiastica, imò semper re-

putatur talis, qualis erat tempore receptionis, ut in terminis translationis pensionis probat Lotter. de re benefic. lib. 1. quest. 40. num. 134. & sequentibus.

CAPVT LXXI.

ARGVMENTVM.

Gitur hīc de pensionibus Religiosorum, & ostenditur non esse indistincte verum, quod omnia beneficia Regularia, sint amouibilia: Pensiones plures Regularibus esse inuicem incompatibiles; imò & pensionem cum beneficio. Mulieres Religiosae an & quomodo pensionis sint capaces, sicut Abbatisae perpetuae, non autem quae ad solum triennium eliguntur. Religiosos esse incapaces pensionum etiam super beneficiis Regularibus. Pensionem super beneficiato imponi posse per Abbatem, non autem super beneficio, & quomodo hoc intelligatur. Religiosus beneficium curatum possidens, vtrum illud reseruata sibi pensione dimittere possit: Pensio temporaria pro indumentis, & aliis necessariis Religioso quomodo concedatur, quid dicendum de Equitibus Melitenis: quomodo verum sit Religiosum posse de fructibus beneficiorum disponere: pensio loco peculij amouibilis Religioso concedi potest.

SVMMARIVM.

- 1 Quae dicantur beneficia secularia, quae Regularia, quae simplicia vel duplicia, curata vel sine cura.
- 2 Beneficia Regularia quae in perpetuum concedi solent, vel quae ex primaria institutione sunt perpetua possidentur ad vitam.
- 3 In Gallia omnia fere beneficia Regularia sunt perpetua.
- 4 Regularis unico sui Ordinis beneficio debet esse contentus.
- 5 Papa non solet concedere Regulari, ut vnum beneficium in titulum habeat, & aliud in commendam.
- 6 Regularis non potest pensionem aut portionem Monachalem obtinere si beneficium aliquod habeat.
- 7 Mulieres sunt pensionis incapaces.
- 8 Fallit in Gallia, ubi Abbatisae pensiones habere possunt.
- 9 Sed in Gallia secus est, quia ex Constitutione Gregor. XIII. Abbatisae debent esse triennales.
- 10 In Gallia licet sint similes Constitutiones super triennalitate Abbatisatum, tamen pro maiori parte in desuetudinem abierunt.
- 11 Super perpetuis Monialium Abbatis pensionem imponi potest, non tamen super triennalibus.
- 12 Regularis sicut incapax est beneficii secularis ita & pensionem super illo assequi non potest.
- 13 Ampliatur ut hoc procedat tam in beneficio simplici, quam super curato.
- 14 Regularis etiam sine dispensatione pensionem super beneficio sui Ordinis obtinere nequit.
- 15 Religiosus tutus est in foro exteriori si pensionem obtineat ex speciali Summi Pontifici concessione.
- 16 Non solum Papa, sed etiam Abbas potest imponere pensionem impropiam, per quam non oneratur beneficium, sed ipse beneficiarius pro sustentatione Religiosi alterius indigentis, vel pro fabrica, aut aliis similibus causis.
- 17 Hoc verum est in Religiosis Obedientiariis, nam alij, & maxime in Gallia de pensionibus & fructibus beneficiorum liberè disponere possunt.
- 18 Regularis possidens beneficium curatum, si illud remittat vel resignet, pensionem sibi reseruare non potest.
- 19 Superior assignare potest Religioso pensionem temporariam, & nominatim in Religione Meliteni.
- 20 Quando Superior pensionem reseruauit super beneficio Regulari, Religiosus conueniri non potest.
- 21 Superior pensionem inter plures Religiosos diuidere potest, sed hoc non potest Religioso concedi, nisi ad nutum Superioris.
- 22 Vtrum requiratur causa ut Superior Religioso pensionem ad tempus & renouabiliter concedat.
- 23 Quomodo intelligendum sit quod dicitur irregulares de fructibus suorum beneficiorum disponere posse.
- 24 Prior in Ordine Meliteni potest pensionem imponere super suo prioratu, duraturam quamdiu ipse prioratus obtinebit.
- 25 Religioso Superior peculium pro suis necessitatibus potest permittere, tam in strictam paupertatem obseruantibus, quam in aliis.

Quod attinet ad pensiones Religiosorum superponendum est primò, quaedam esse beneficia super quibus imponuntur, Secularia; alia verò Regularia; Secularia sunt, quae per Clericos seculares administrantur, Regularia verò quae Religiosis & Monasteriis addicta sunt: Secularia verò quaedam sunt cum administratione seu cura animarum, & beneficia curata nuncupantur: alia verò quae sunt sine cura & administratione, & beneficia simplicia dicuntur, Regularia verò beneficia duplicis sunt generis, alia enim sunt beneficia quae duplicia nuncupantur, quales sunt Abbatiae Regulares & Prioratus Clausuales, idè autem duplicia dicuntur, quia illa obtinentes duplici praerogatiua fruuntur; nempe erga personas & erga bona Monasterij: Simplicia autem dicuntur, veluti Prioratus simplices, quia illos obtinentes simplici tantum honore funguntur, ita Roderic. in q. Reg. tom 1. q. 34. art. 1.

Notandum est secundo, quod licet omnia beneficia Regularia, sint ad nutum Superioris amouibilia, hoc locum non habet in beneficiis, quae ex propria natura vel institutione sunt perpetua, vel

vel uti perpetua concedi solent, aut uti talia à Summo Pontifice ex certa scientia collata sunt: *gloss. in cap. porrecta, de confirm. util. vel inutil. & ibi Abbas num. 4. Geminian. in cap. finali, in princip. num. 9. de off. ordin. in 6. & ibi Franc. num. 3.* quia collatio beneficii censetur facta secundum illius naturam: Sanchez *in precepta Decalogi lib. 7. cap. 29. num. 122.* † ubi propterea dicit in Gallia omnia propemodum beneficia Regularia esse perpetua, & idè vix ad Superioris nutum auferri posse.

4 Notandum tertio quod cum Regularis vnico sui ordinis beneficio debeat esse contentus; *cap. cum singula de prabend. in 6. cuius hæc sunt verba, Prohibemus ne aliqui Religiosi pluribus Prioratus, aut Ecclesiis absque Sedis Apostolica autoritate præesse præsumant, nisi vnus ex eis ab aliis dependeat, vel mutem sint annexi: Rebuff. in praxi tit. de dispensat. cum Regularib. facta, num. 8. 9. & 10. Roderic. quest. Regul. tom. 1. questione 34. artic. ultimo, Sanchez lib. 7. in prac. Decalog. cap. 29. num. 78.* † qui affirmat non solere Pontificem dispensare, ut Religiosus vnum in titulum aliud in commendam obtineat. † Tamen dubitari potest, vtrum beneficium vnum possidens Regularis possit super alio pensionem obtinere; quod dubium resoluit Sanchez *dicto lib. 7. cap. 29. num. 78.* dicens eum qui beneficium Regulare obtinet, non posse simul pensionem aut portionem Monachalem obtinere; per text. in *dicto cap. cum singula*; cui se subscribit Hieron. Roderic. *resolut. Regular. 15. num. 61. Prob. in addit. ad gloss. pragmatice. Sancti. titul. de Collation. in versic. item quod vniuersitates, in verbo beneficiorum: in secunda addit. ubi etiam idem dicitur locum habere in Episcopis, & Abbatibus quibus omnia beneficia sunt incompatibilia, ut refert se dixisse in tractat. de pensionibus, parte 2. quest. 7. ante finem, & quod pensio faciat incompatibilitatem cum quocunque beneficio Regulari, probat etiam Add. ad Paris. de resignat. lib. 2. quest. 13. ad num. 17.*

7 Notandum quarto, quod licet sæpius dixerimus mulierem esse pensionis incapax, eum ad eam requiratur Clericatus, cuius mulieres sunt incapaces. † Tamen ex stylo tribunalium Gallie per provisiones Apostolicas confirmato, Abbatisse possunt suas dignitates resignare, etiam in fauorem coram Sanctissimo; imò & pensionem super dignitate resignata referuare: Paris. *de resignat. lib. 3. quest. 12. num. 19.* & sic in suo casu obseruatum fuisse, colligitur & *decis. 2. Crescent. in princ. sub tit. de renunciat.* † Quod tamen in Italia locum non habet ob Constitutionem Greg. XIII. qua mandatur omnes Abbatisse esse triennales: referuata semper Summi Pontificis autoritate, adhibita congrua derogatione illius constitutionis, ut aduertit Paris. *de resignat. lib. 3. quest. 12. num. 23. & 24.*

10 Et quamvis in Gallia adsit similis Constitutio Aurelianens. qua mandatur omnes Abbatisse esse triennales, ut testis est Theueneau in *Constitut. Regular. lib. 1. titul. 10. Des Religieuses & Religieuses, artic. 4.* quod etiam declaratum fuit per Regem Henricum II. die 29. Iunii 1550. nihilominus tamen istæ Constitutiones pro maiori parte abierunt paulatim in desertudinem, ut sæpius nos in pluribus Gallie Monasteriis obseruatum vidimus, & ita sæpius fuisse iudicatum dicit Add. ad Paris. *dicto libro 3. questione 12. in ultima additione, nempe ad num. 24.*

Vnde sequitur facilis resolutio casus de quo ¹¹ agitur nempe pensionem super Abbatisabus ad vitam concessis imponi posse, non autem super triennialibus, in quibus sola administratio conceditur Monialibus ad tempus limitatum.

Notandum quintò, quod Regularis incapax est ¹² pensionis super beneficio seculari imponendæ sine speciali Summi Pontificis dispensatione; quia Regula generalis est, eum qui incapax est beneficii, esse quoque pensionis, super eodem beneficio imponendæ incapax: Licet ista Regula certis in casibus restrictionem admittat; sed illam generaliter sic constituit Nauarr. *consil. lib. 1. in secunda editione titul. de tempor. ordin. consil. 11. num. 1.* Item quia cum pensio sit fructus beneficii & accessoria illius, qui non est capax beneficii, non censendus est capax pensionis. Vnde & pensio regulariter iisdem modis amittitur quibus beneficium. Gabriel. *consil. 187. num. 11. volum. 2.* † Dictaque incapacitati regularis super beneficio seculari locus est siue beneficium sit simplex siue curatum. Barbosa *de iure Eccles. lib. 3. cap. 4. numero 76. versic. ubi resoluit.* † Et sicut Religiosus ¹³ non est capax pensionis super beneficio Seculari, ita nec capax est illius super beneficio Regulari sui, ordinis sine speciali Summi Pontificis derogatione, ex *clement. unica, de supplend. negl. Prælat.* ubi mandatur beneficia Regularia non posse suis beneficiis per Abbates vniri, nec nouis pensionibus onerari; & tradit Bonifac. ex *clement. 2. §. eadem, num. 2. de supplend. negl. Prælat. Archidiacon. in cap. 2. §. fin. de off. ord. in 6. Tambur. de iure Abb. tom. 1. disp. 9. quest. 15. num. 6. Barbosa. de iure Eccles. vniuers. lib. 1. cap. 17. num. 86.*

Sed si Summi Pontificis accedat autoritas ego ¹⁴ existimo tutum esse Religiosum saltem in foro exteriori, quamvis Pontificia concessio nullam apparentem causam habeat, propter maximam Pontificis potestatem in beneficalibus, quidquid dicat Sanchez *dicto lib. 7. cap. 29. num. 96.* & quidquid sit de foro conscientie de quo Sanchez *ibi dem num. 98.* † Et res carebit difficultate, si agatur de impropria pensione, quæ scilicet non tam beneficium imponitur, quam ipsi beneficiato, tunc enim non solum Papa, sed etiam Abbas conferens beneficium Religioso, potest illi onus imponere, ut partem fructuum det alteri Religioso indigenti veluti propter senectutem, aut infirmitatem, aut ut det singulis annis aliquid pro fabrica Monasterij, quia hoc non est onerare beneficium, sed personam. Sanchez *dicto cap. 29. num. 99.* Lezana in *summa quest. regul. lib. 1. cap. 18. num. 37.* † Sed ego hoc non admitterem in Religiosis obediendiariis, non autem in illis qui beneficia regularia, aut pensiones in titulum possident, maxime in Gallia: illi enim liberè de fructibus suorum beneficiorum disponere possunt in vita, eodem modo quo seculares: Louet. in *sua recollectione arrest littera R. num. 42. cum additione, & Rota decis. 772. num. 4. parte 1. diuers. post Nauarrum in cap. ut non dicatis 12. quest. 1. num. 42. & in apolog. quest. 1. monit. 80. num. 4. & 5. & Cardin. in clement. 2. §. sed & tales, in primo notabili, de vita & honestate clericorum, & in clement. gratia column. penult. ad finem versic. quod interrogatus, in questione facti de rescript.*

Sed quid iuris si Regularis obtineat beneficium ¹⁵ seculare curatum, vtrum poterit obtinere super eo dimisso pensionem? Ad hoc respondet Tamburin. negatiuè, *dicto Tom. 1. disp. 9. quest. 25. n. 15.* quia

quia quod regularis sit capax beneficii secularis est ex dispensatione seu indulgentia iuris propter fauorem animarum, & curam illarum, qui fauor cum non reperiatur in pensione constituenda, non est ad illam extendendus; quæ ratio cessat in beneficiis simplicibus, vt dictum est *cap. precedenti, numero 2.*

- 49 Notandum sextò, quod Superior Regularis potest assignare suo Religioso pensionem temporariam & reuocabilem, pro suis indumentis & aliis necessitatibus quibus alioquin Religio esset grauanda, vt superius monuimus *cap. 10. num. 20.* & tradit Abbas in *cap. nisi essent num. 12. de prob.* Et de Religiosis Sancti Ioannis Hierosolymitani, tradit Mohedan. *decis. 10. de causa posses. & propriet.* Vbi generaliter fuit decifum, omnia huius ordinis beneficia esse regularia & amouibilia ad nutum magni Magistri; Seraph. *decis. 1390.* adeò vt vt nec ipse possit suis fratribus aliquid concedere in perpetuum; *cap. cum ad Monasterium*, & ibi Abbas de *stat. Monachor.* † Vnde si Superior super beneficio regulari referuauerit pensionem, non potest aduersus eam titularis quidquam opponere, cum Religiosi inter quos etiam Melitenfes numerantur, nihil possint habere proprium, sed nuda dumtaxat illis concedatur fructuum administratio, vt constat ex stabilimentis religionis Hierosolymitanæ, sub titulo de *communi thesauro*, pro vt refert Mantica. *decis. 230. n. 3. Seraph. decis. 1390. num. 1.* † & idè potest superior pensionem inter fratres diuidere, non quidem perpetuò, sed ad tempus, vel eorum loco pensionem referuare. Card. in *clement. 1. de supplen. neglig. Pralat. num. 4. Versiculo quintò oppono*: rationem reddens, quia si hæc applicatio fructuum esset perpetua, hoc esset admittere quandam speciem vnionis, sed vera ratio est propter naturam voti paupertatis, quod non permittit, vt Religiosus aliquid proprium possideat, sed solum reuocabiliter ad nutum Superioris; quia non repugnat voto paupertatis aliquid habere in peculium amouibile ad nutum Superioris. Rota *decis. 772. n. 1. & 2. part. 1. diuers.*
- 21 Et hoc casu locum non habet quod dicitur, 22 Ordinarium, qualis est magnus Magister non posse pensionem referuare sine causa; vt dicit Gig. de *pension. quest. 6.* & nos supra diximus, tum quia satis iusta causa est, quando pensio imponitur pro indumentis, & aliis necessariis quibus reli-

gio esset grauata, tum etiam quia doctrina illa non procedit in istis beneficiis regularibus, ad nutum superioris reuocabilibus, quæ respectu proprietatis non transeunt ad religionem cui beneficium confertur: vt per Rotam *decis. 102. num. 3. part. 2. recent.*

Obiicies si hæc vera sunt, quomodo superius diximus Religiosum possidentem beneficia, posse de illis ad libitum durante vita sua disponere? Respondetur, aliqua esse beneficia, quæ non sunt ad libitum Superioris amouibilia, veluti quando illa Summus Pontifex ex certa scientia in perpetuum concessit, aut quæ ex sui natura sunt perpetua, veluti in Gallia, vt supra diximus; sicuti & beneficia regularia sunt curata vel conuentualia; *cap. cum ad Monasterium, §. prioris, de statu Monach.* Bellamera *decis. 203. Paris. cons. 44. num. 1. & 2. volum. 4.* Et in his verum est quod diximus Religiosum in vita, illorum fructuum dispositionem habere; Rota *decis. 772. n. 4. parte 1. diuers.* † Et idè Prior in Ordine Melitenfi potest super suo prioratu pensionem imponere ad sui præiudicium, quandiu videlicet prioratus ad ipsum spectabit, cum fructus ad illum spectent; Rota apud Duran. *decis. 174. & 181.*

Notandum est septimò, quod Superior Regularis potest dare licentiam suo Religioso vt habeat peculium aliquod, seu annuas pensiones, seu redditus, qui tamen non merentur nomen pensionum Ecclesiasticarum, cum non imponantur super beneficiis, nec illis annexi sint, cum facultate similes redditus seu pensiones per seipfos administrandi, ad licitos tamen & honestos vsus, necessarios tamen & ad nutum ipsius Superioris amouibiles, etiam post Concilium Tridentin. Sanchez in *præcept. Decalog. lib. 7. cap. 22. num. 11.* Mirand. in *manual. Pralat. regular. tom. 1. questione 28. art. 8.* Laurent. de Peyrinis in *tractat. de subdito, questione 2. cap. 2. §. 1.* idque adductis plurimis in vtramque partem rationibus, comprobatur Lezana in *summa questionum regularium libro 1. cap. 6. num. 21.* quando videlicet Religiosis non ministrantur necessaria, vt ibi fusius per eum explicatur. Et quoad istud peculium Religiosus solum habet facti detentionem, tam in Religionibus strictam paupertatem obseruantibus, quam in aliis, vt dicit Mirand. *tom. 1. manual. Pralat. regular. quest. 28. artic. 10. in prima conclusione.*

CAP V T LXXII.

ARGVMENTVM.

RELIGIOSI strictæ obseruantia vtrum sint capaces legatorum sibi relictorum, siue legata sint simpliciter facta, siue in annos distributa: Et in istis Conuentibus vtrum valida sit pensio annua, vel aliud simile filio nondum professore relictum? De legato facto in fauorem Religiosi pro suis necessitatibus. Quid dicendum si Religiosus ad alium Ordinem laxiorem fuerit autoritate Apostolica translatus? Vtrum legatum huiusmodi peti possit pro terminis pensionis decursis. Legatum pensionis alicui factum pro suis necessitatibus quomodo intelligendum sit? Pensionem tamen Religioso assignatam posse effectum sortiri, quandiu ille vixerit. Si ita Summus Pontifex concesserit Officia claustralia, pro veris titulis in Gallia reputari, curata tamen beneficia ex sui natura esse perpetua.